

UYANAN AVRUPA SIRSILAN OSMANLI

Bir Kahraman Doğuyor

#sosyobüsdurağı

8. Sınıf

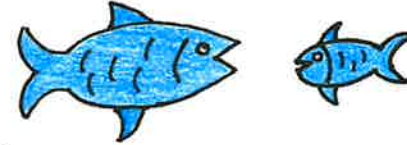
15. yüzyıla kadar Avrupa'da bilim ve özgür düşünce gelişmemişti. (Kilisenin uyguladığı skolastik düşünce)

15. yüzyıl ve sonrasında kilisenin etkisinden kurtulan Avrupa'da birçok alanda gelişmeler yaşandı.

Sömürgecilik

Bir devletin başka bir devleti işgal ederek yer altı ve yer üstü zenginliklerini kullanmasıdır.

(Büyük balık, küçük balığı yer▽)

Not

Sanayi İnkılabı sonrası fabrikalar kurup zenginleşen Avrupalı ülkeler ham madde ve pazara ihtiyaç duyduğu için sömürgeciliği başlattılar. Sömürgecilik rekabeti ise I. Dünya Savaşı'nın çıkmasına neden olmuştur.

Not

Fransız ihtilali'nin yaydığı **milliyetçilik** akımı çok uluslu devletlerin parçalanmasına neden olmuştur.

Cografî Keşifler

Avrupalı devletlerin yeni kıtalar ve yeni ticaret yollarını keşfetmesini sağladı. Avrupa zenginleşti.

Rönesans

Avrupa'da bilim, sanat ve edebiyat alanında gelişmeler yaşandı. Skolastik düşüncenin yerini deney ve gözlem aldı.

Reform

Avrupa'da Katolik Kilisesi'nin bilim üzerindeki etkisi azaldı.

Aydınlanma Çağı

Rönesans ve Reform ile birlikte Avrupa'da her alanda akıl, deney ve gözlem ön plana çıkmıştır.

Fransız İhtilali

Demokrasi, özgürlük, eşitlik, insan hakları, milliyetçilik gibi kavramlar dünyaya yayıldı.

Sanayi İnkılabı

İnsan gücünden buhar gücü ile çalışan makinelerle dayalı üretime geçildi. Ham madde ve pazar ihtiyacının artması ile sömürgecilik başladı.

Yavuz KORKMAZ

UYANAN AVRUPA SARSILAN OSMANLI

2

Bir Kahraman Doğuyor #Sosyobüsdurağı

8. Sınıf

Avrupa'daki Gelişmelerin Osmanlı'ya Etkileri

Avrupa'da yaşanan bazı gelişmeler Osmanlı Devleti'ni siyasi ve ekonomik alanlarda olumsuz etkilemiştir. Bu gelişmeleri ve Osmanlı Devleti'ne etkilerini inceleyelim.

Coğrafi Keşifler

- Osmanlı Devleti'nin kontrolünde olan İpek ve Baharat yolları Coğrafi Keşifler sonucu yeni ticaret yollarının bulunmasıyla önemini kaybetmiştir.
- Bunun sonucunda ticareti canlandırmak isteyen Osmanlı Devleti, Avrupalı devletlere kapitülasyonlar verince Avrupa'nın pazarı haline geldi.

Sanayi inkılabı

- Sanayi inkılabı ile Avrupa'da fabrikalar açılıp seri üretim yaparken Osmanlı Devleti küçük el tezgahlarında üretim yapıyordu.
- Avrupa ile rekabet edemeyen Osmanlı'nın ekonomisi çöktü.
- Ham madde ve pazar arayışındaki Avrupalı devletler, eski gücünde olmayan Osmanlı toprakları üzerinde sömürgecilik faaliyetlerine başladılar.

Fransız ihtilali

- Fransız ihtilali ile hürriyet, eşitlik, adalet gibi düşüncelerin yanında milliyetçilik akımı da tüm dünyaya yayıldı.
- Milliyetçilik akımından "çok uluslu" devletler olumsuz etkilendi.
- Osmanlı'da çok uluslu bir devlettir.
- Osmanlı içerisinde yaşayan azınlıklar, Avrupalı devletlerin kışkırtması ile Osmanlı'dan ayrılıp bağımsız devletler kurmak için isyan ettiler.

Not Sanayi inkılabı, Osmanlı Devleti'ni **ekonomik** alanda olumsuz etkilemiştir.

Not Fransız ihtilali, Osmanlı Devleti'ni **siyasi** alanda olumsuz etkilemiştir.

Dış Borçlar

İlk olarak Kırım Savaşı'nda İngiltere'den alınan dış borç, zamanla diğer Avrupalı devletlerden de alınmış fakat ödenememiştir. Bunun üzerine alacaklı devletler **Duyun-u Umumiye**'yi kurarak Osmanlı'nın gelirlerine el koymuşlardır.

Kapitülasyon

Bir devletin başka devletlere verdiği ekonomik, hukuki ve sosyal ayrıcalıklardır.

Osmanlı Devleti, ekonomik sıkıntılardan kurtulmak için birçok devlete kapitülasyon vermiştir. Ne yazık ki bu durum Osmanlı Devleti'ni Avrupa'nın açık pazarı haline getirmiştir.

Milliyetçilik

Her milletin bağımsız olmak ve kendi devletini kurma düşüncesidir.

Yavuz KORKMAZ

UYANAN AVRUPA SARSILAN OSMANLI

3

Bir Kahraman Doğuyor

#sosyobüsdurağı

8. Sınıf

Osmanlı Devleti'ni Kurtarma Çabaları

Avrupa'da yaşanan gelişmeler Osmanlı'yı zor duruma sokmuştu. Fransız ihtilali'nin etkisiyle Osmanlı'dan ayrılıp bağımsız devletler kurmak isteyen azınlıkların ayaklanmalarını önlemek için bazı çalışmalar yapılmıştır.

1839 Tanzimat Fermanı

- Osmanlı Devleti'nde bu ferman ile halka can, mal ve mülkiyet hakkı tanınmıştır.
- Herkes kanun önünde eşit sayılmıştır. (Müslüman ve gayrimüslim farketmeksizin)
- Bu ferman ile azınlıkların devlete olan bağlılığı artırılmak istenmiştir.

1876 Islahat Fermanı

- Osmanlı Devleti'nde ilan edilen bu ferman ile din farkı gözetmeksizin herkes eşit kabul edilmiştir.
- Gayrimüslimlere devlet memuru olma gibi haklar verilmiştir.
- Avrupalı devletlerin baskısıyla ilan edilen bu fermanla da azınlıkların devlete olan bağlılığı artırılmak istenmiştir.

Mesrutiyet'in İlanı

- Osmanlı Devleti'nde Türk tarihinde ilk anayasa olan Kanun-i Esasi ile Mesrutiyet (ikili yönetim) sistemine geçilmiştir.
- Mebusan Meclisi açılmış ve halk yönetime katılmıştır.
- Mebusan Meclisi'nde müslüman ve gayrimüslim vekiller yer almıştır.
- 1878 yılında Mebusan Meclisi kapatılmıştır.
- 1908 yılında II. Mesrutiyet ilan edilmiştir.

Azınlık

Sayıca az olan anlamına gelmektedir. Osmanlı'da sayısı Türklere göre az olan milletlere denilmiştir. (Rum, Ermeni, Bulgar vb.)

Çok uluslu

Farklı milletten insanların birarada yaşaması (Osmanlı, çok uluslu bir devlettir.)

Mesrutiyet

Hükümdarın ve halkın seçtiği meclisin ülkeyi birlikte yönettiği ikili yönetim biçimidir.

Yavuz KORKMAZ

UYANAN AVRUPA SIRSILAN OSMANLI

Bir Kahraman Doğuyor

#sosyobüsduracı

8. Sınıf

4

Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtarmak için ortaya atılan fikir akımları

Aşağıda yer alan dört fikir akımının amacı da Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtarmaktır.

Osmanlıcılık

- Osmanlı Devleti'ni oluşturan bütün milletlerin dil, din, ırk farketmeden eşit olması halinde devletin parçalanmaktan kurtulacağını savunan düşünce akımıdır.
- "Osmanlı Milleti" meydana getirilerek devletin içindeki milletlerin ayaklanmaları engellenmek istenmiştir.
- Namık Kemal, Ziya Paşa bu düşüncenin temsilcileridir.
- Milliyetçilik akımının etkisiyle azınlıkların Osmanlı'dan ayrılması bu akımın önemini yitirmesine neden olmuştur.

İslamcılık (Ümmetçilik)

- Müslümanların halifenin egemenliği altında birleşmesi ile devletin dağılmasının önlenmesini savunan düşünce akımıdır.
- II. Abdülhamit döneminde devlet politikası haline gelmiştir.
- Mehmet Akif bu düşüncenin temsilcilerindendir.
- I. Dünya Savaşı'nda Müslüman Arapların bir kısmının İngilizlerle işbirliği yapmaları bu akımın önemini yitirmesine neden olmuştur.

Türkçülük (Turancılık)

- Türklerin bir araya gelmesi ve tek bir çatı altında toplanmasını savunan düşünce akımıdır.
- Türk kültürünün korunmasını ve geliştirilmesini savunmuştur.
- Ziya Gökalp ve Mehmet Emin Yurdakul bu düşüncenin önemli temsilcilerindendir.
- Bu fikir akımı Kurtuluş Savaşı'nın kazanılması, milli birlik ve beraberliğin sağlanmasında etkili olmuştur.

Batıcılık

- Osmanlı Devleti'nin birçok alanda Batı'yı (Avrupa) örnek alarak kurtulabileceğini savunan fikir akımıdır.
- Devletin yönetim, hukuk, toplumsal alanlarda modernleşmesi gerektiğini savunmuştur.
- Tevfik Fikret bu düşüncenin temsilcilerindendir.
- Bu fikir akımı Yeni Türk Devleti kurulduktan sonra yapılan inkılaplarda etkili olmuştur.

Yavuz KORKMAZ